

Oude beroepen in en rond Oud-Ade
Aflevering 21: Zonder beroep

Deze aflevering zou eigenlijk een ondertitel moeten hebben: 'Armen' of 'Armenzorg'. Af en toe gebeurt het in mijn gesprekken over oude beroepen dat we op iemand stuiten in het verleden waarvan niemand lijkt te weten wat voor beroep hij had. Het is altijd een hij, want vrouwen hadden altijd een 'beroep', al was dat meestal binnenshuis.

Wout van Leeuwen (1887-1960)

Wout van Leeuwen was zo iemand. Hij woonde met zijn zus Gerritje in een van de huizen die vast zaten aan de boerderij van moeder Hoogeveen, weduwe van Piet Hoogeveen, en haar twee zonen Jaap en Cor, aan het eind van de Zwarteweg, over de draai. Als de naam 'Wout van Leeuwen' viel en ik vroeg: "Wat deed hij?" dan was het antwoord: "Hij had een paar geiten en die molk hij." Ria van Jan Poel, die opgroeide op de boerderij vóór de draai, kwam soms met haar broer Sjaak bij Wout en Gerritje over de vloer en kreeg dan een glas geitenmelk te drinken. Ze vond het vies, maar durfde dat niet te zeggen. Wout hield ook konijnen en had een moestuintje. Meer was niet bekend, althans wat betreft zijn economische activiteiten. Wat wel door iedereen genoemd werd, was dat hij altijd op rijm sprak. Bovengenoemde Ria, declameert spontaan een rijm waarmee Wout bij de apotheek om een middel tegen steenpuisten vroeg (alsof het gisteren gebeurd was en zij naast hem had gestaan in de apotheek):

Meneer de apotheker
Dat ik steenpuisten heb, is zeker.
Mag ik voor een stuiver of anderhalf
Wat van uw steenpuistenzalf.

Toen het regende bij het verlaten van de kerk zou hij uitgeroepen hebben:

Wat nu, wat nu?
Alle mensen zonder paraplu.

Toen hij op bezoek kwam bij Jan van der Ploeg en zijn vrouw Dora Roos (die bekend stond als een uitzonderlijk schone huisvrouw), zei Wout:

Kijk uit, want onder de mat
Is het ook nog glad.

En toen iemand hem vroeg of zijn zus Gerritje al dat gerijm niet zat werd, had hij geantwoord:

Dan hou ik mijn mond maar dicht
Anders krijg ik een klap op mijn gezicht.

Ik kan zo nog even doorgaan want veel van die korte rijmpjes zijn blijven hangen in de herinnering van de mensen in Oud-Ade, ook al hebben ze niet een hoog poëtische gehalte. Mij gaat het echter om het beroep van Wout en dat was 'zonder beroep'. Volgens het Bevolkingsregister was Wout in 1922 nog 'tuinmansknecht' maar in welk jaar hij 'arbeidsongeschikt' werd verklaard, is niet bekend. In de verslagen van het parochiële Armbestuur verschijnt de naam van Wout pas in 1953. Drie jaar later, in 1956, trad de Algemene Ouderdoms Wet (AOW) in werking. Dat moet voor de dan 69-jarige Wout een ongekennde luxe zijn geweest.

Iedere maand moet ik mij verdiepen in een nieuw oud beroep en in nieuwe mensen. Toen ik op de beroepsloze Wout stuitte, bedacht ik: dat komt mooi uit als ik een keer in tijdnood raak, schrijf ik een

kort stukje over 'geen beroep'. Dat wordt dan een vluggertje. Ik vergiste me. Dit wordt waarschijnlijk het meest ingewikkelde en moeilijkste verhaal dat ik (tot nu toe) geschreven heb.

Wout en zijn zus Gerritje waren beide ongehuwd. Wanneer ze zich in het buurtje eind Zwarteweg gevestigd hebben, weet ik niet, maar in of rond 1948 moesten ze verhuizen omdat Anna Brugman, de weduwe van eigenaar Piet Hoogeveen, de woning voor zichzelf nodig had. Wout en Gerritje verhuisden naar de Rip, in het steegje bij groenteman Van Emmerik. Iemand vertelde me dat ze het daar niet naar hun zin hadden, hoewel Rijpwetering toch best een mooi en gezellig dorp was (en nog steeds is). Twee jaar later keerden ze terug naar Oud-Ade en betrokken het op één na laatste huis op de Kippedijk, waar zijn jongere broer Gerrit, bijgenaamd 'Blauwe Gerrit', had gewoond met zijn gezin vóór hij naar een ruimere woning bij de Kolk verhuisde; een van de Oostenrijkse huizen, die in 1950 vrijgegeven werden voor bewoning. In die periode is Gerritje overleden, waarna Wout waarschijnlijk nog even in Alphen en in Sint Bavo te Noordwijkerhout heeft gewoond, waar hij in 1960 is overleden.

Armenzorg

Was Wout van Leeuwen om een of andere reden niet in staat om te werken en werd hij om die reden misschien een beetje financieel bijgestaan? Door familie of burens of door de kerk? Zijn 'beroepsloze' leven leidde me zo naar een onderwerp waar ik me nog nooit in verdiept had: armenzorg, en dat in een kleine hechte katholieke gemeenschap als Oud-Ade.

Ik nam contact op met de sociale dienst in Alphen en vroeg of daar iemand was die me kon vertellen hoe zo'n 80 jaar geleden de sociale voorzieningen waren geregeld. Ik werd vervolgens gebeld door iemand die 40 jaar in de sociale dienst had gewerkt en me een en ander kon uitleggen. Vóór 1965, toen de Algemene Bijstandswet werd aangenomen, ging men er vanuit dat de kerken zorg droegen voor behoeftigen. Als dat om een of andere reden niet het geval was, kwam de gemeentelijke overheid in actie en zorgde voor ondersteuning. Vaak was dat in de vorm van bonnen die aan huis bezorgd werden. Dat konden bijvoorbeeld bonnen zijn voor voedsel, kleding, kolen of schoenen. Na 1965 werden de rollen min of meer omgekeerd en werd wettelijk vastgelegd dat de overheid bijstand verleende, en konden particuliere of kerkelijke diensten bijspringen als de overheid te kort schoot.

Wat in deze korte samenvatting ontbreekt, is de wettelijke plicht van familie om bijstand te verlenen aan behoeftigen, zoals ouders of familieleden met een lichamelijke of geestelijke beperking. Ik word daarop gewezen door mijn oud collega Ali de Regt die een boek schreef over problemen bij de armenzorg in Amsterdam. Zij heeft in het Gemeentearchief van Amsterdam stukken bekeken die gingen over 'verhaal' van steun. Kinderen waren tot de invoering van de Bijstandswet verplicht hun bejaarde ouders te ondersteunen. Als zo'n oudere dan steun aanvraag bij de gemeente en die kreeg, ging de sociale dienst na of die steun verhaald kon worden op de kinderen. In het archief vond zij vooral klachten van kinderen die vonden dat zij teveel moesten afdragen. Hun argumenten daarvoor waren dat zij te weinig inkomsten hadden, een slechte relatie met de ouders hadden, de ouders hen vroeger verwaarloosd hadden, etc. In haar boek citeert zij een aantal van die klachten die de complexiteit van deze verplichting laten zien. Maar hoe dit in kleine dorpen ging, weet zij niet, schrijft ze. Een zoektocht naar historische en sociologische studies hierover leverde echter niets op, tot mijn verbazing. Er zat niets anders op dan zelf de archieven in te duiken.

Het Armbestuur in Oud-Ade

Ik krijg toestemming om het archief van de parochie van Oud-Ade te raadplegen. Ik vind 74 hangmappen, waarvan er vier over het 'Armbestuur' gaan. De vier mappen beslaan de periode 1834 tot 1889. Dat is wel erg lang geleden. Ik zoek vergeefs naar de tijd waarin mijn 'oude beroepen' spelen, tussen 1920 en 1960 vooral. Teleurgesteld geef ik het op. Maar het zit me niet lekker en twee weken later doe ik een nieuwe poging. Met succes. Er blijkt op zolder een *doos* met administratie van het Armbestuur te staan. Periode 1936-1956. Bingo!

Laat ik heel summier samenvatten wat ik daar gevonden heb. Opvallend, maar niet zo verwonderlijk, is dat de leden van het Armbestuur bijna uitsluitend boeren waren. Dat blijkt zowel uit de verslagen rond 1885 als die in de jaren 1935 tot 1965. In 1964 wordt tijdens een vergadering voorgesteld om een vrouwelijk lid toe te voegen aan het bestuur, liefst uit "arbeiderskringen", maar de vergadering daarna wordt besloten om voorlopig toch maar op de oude voet verder te gaan. Redenen daarvoor worden niet genotuleerd. Pas in 1984 krijgt het bestuur een vrouwelijke secretaris, Riet van der Geest-de Jong, schoondochter van de scheidende voorzitter Siem van der Geest.

De grootste ontdekking van het archief-onderzoek was dat de kerk in ons dorp (en ik neem aan ook in andere dorpen in die periode) werkelijk als een Sociale Dienst werkte. Ieder jaar moest het Armbestuur verantwoording afleggen over inkomsten en uitgaven en een begroting maken voor het volgende jaar. De financiën van het Armbestuur waren volkomen gescheiden van die van het Kerkbestuur.

Om te beginnen de inkomsten. Het Armbestuur bezat kapitaal dat rente opleverde, aandelen die geld opbrachten, en land dat verpacht werd. Daarnaast ontving het losse giften en ook legaten van parochianen, bijvoorbeeld als die geen kinderen hadden. En dan waren er nog 'armenschappen', een typisch agrarische methode om geld binnen te halen.

Zes tot acht weken oude lammeren werden per boot vanuit Texel aangevoerd en op de tweede vrijdag van mei op de Leidse veemarkt gekocht en over de boeren in Oud Ade verdeeld. In maart het jaar daarna werden ze als schapen verkocht. De winst was voor het Armbestuur. In 1938, bijvoorbeeld, werden lammeren voor f 441 gekocht en schapen voor f 764 verkocht. In 1959 was dat respectievelijk f 2.882 tegenover f 4.216. De boeren hadden weinig zorgen aan de schapen, ze bleven de hele winter buiten lopen. Daarnaast waren er ook kerkschapen waarvoor hetzelfde gold. De meeste boeren hadden één armen- en één kerkschaap.

Tenslotte waren er nog twee soorten collectes speciaal voor de armen, één tijdens kerkdiensten (zie foto) en één was een koperen bus (zie foto) waarmee wekelijks van deur tot deur gecollecteerd werd. Deze laatste collecte werd meest door jongeren gedaan die elkaar aflostten. Het dorp was daarvoor in 'rayons' verdeeld. De kinderen van Siem van der Geest en Koos van der Poel (Dammesz.) bijvoorbeeld deden het Lageland tot de Langebrug en kinderen van Klaas Heemskerk en Koos Pennings de Zevenhuizen. De bussen werden ingeleverd bij de Penningmeester van het Armbestuur. Over het hele jaar 1955 bracht de kerkcollecte ('armenzakje') f 496,50 op terwijl de wekelijkse straatcollecte een schamele f 40,42 opleverde. De corresponderende opbrengsten in 1936 waren f 236,53 en f 193,69. Ongeveer tien jaar geleden (?) is het houden van kerk- en armenschappen opgeheven.

Bij de uitgaven ging het uiteraard vooral om steun aan armen in diverse vormen en categorieën. In de formulieren die het Armbestuur jaarlijks invulde werd onderscheid gemaakt tussen 'bedeelingen' (algemene steun voor levensonderhoud), 'verpleging' (gewoonlijk in 'gestichten') en specifieke bijdragen voor bijvoorbeeld kleding, huur, brandstof. In schoolschriften werd per kwartaal genoteerd wie deze steun ontvingen. Dit levert een probleem op. Mag ik namen

noemen van dorpelingen die zo'n 60 tot 80 jaar geleden steun kregen van de kerk? 'Van de armen leven' was toen gehuld in schaamte en men sprak hier niet openlijk over. Wat vinden dorpelingen van vandaag ervan als ik nu de namen van hun grootouders of overgrootouders noem die te arm waren om zonder steun rond te komen? Voor kerkelijke archieven geldt in het algemeen dat deze na vijftig jaar openbaar gemaakt mogen worden. Bovendien is tegenwoordig 'privacy' een delicaat onderwerp. Ik heb daarom besloten om alleen namen te noemen als nabestaanden hiermee akkoord zijn gegaan.

De meeste mensen van het dorp die steun ontvingen waren weduwen waarvan de kinderen waarschijnlijk niet in staat waren hen (voldoende) te ondersteunen. In 1946 varieerde steun die zij ontvingen van f 13,- tot f 52,- per kwartaal. Gerrit van Leeuwen, die vanaf ongeveer zijn veertigste arbeidsongeschikt was en een gezin van negen kinderen had ontving iedere drie maanden f 52,-. Over hem later meer. Verder waren er in de vijftiger jaren drie kinderen die vanwege een beperking in een instelling verbleven. Omdat de ouders niet in staat waren de kosten daarvan te betalen kregen ze over een langere periode daar hulp voor van het Armbestuur. Een van hen was Bert van Leeuwen van de Langebrug, die vanwege ernstige lichamelijke en geestelijke beperkingen tot zijn overlijden in 2007 (63 jaar oud) verpleegd werd in een zorginstelling, eerst in Tilburg, later in Rijsbergen. De familie kreeg daarvoor f 105,80 per kwartaal. De anderen waren twee kinderen van Piet Opdam in de Zevenhuizen die daggelder was bij Koos Pennings en later bij Dirk Heemskerk. De kinderen, Henk (*1944) en Corrie (1941-2016), waren beide op zeer jonge leeftijd doof geworden na een verwaarloosde oorontsteking. Ze verbleven in het doveninstituut in St-Michelsgestel terwijl Henk naderhand naar het slechthorend instituut St. Marie in Eindhoven verhuisde. Hun familie ontving ieder kwartaal f 112,50. Henk is later meubelmaker geworden bij Castelijn in Rijpwetering en woont nu in Leiden. Corrie heeft onder meer in een wasserij gewerkt en is in Lisse overleden.

Gerrit van Leeuwen (1893-1960) en zijn gezin

Toen ik Wout van Leeuwen 'tegenkwam' en me afvroeg waar hij van leefde, dacht ik dat hij misschien ondersteund werd door zijn familie. Ik hoorde dat Gerrit van Leeuwen op de Kippedijk (later op de Kolk) een jongere broer van hem was. Zou hij misschien zijn oudere broer en zus bijstaan? Al gauw kwam ik erachter dat dat uiterst onwaarschijnlijk was want Gerrit en zijn gezin waren zelf straatarm. Zo verschoof mijn aandacht van Wout naar Gerrit. Gerrit was de zoon van Kornelis van Leeuwen (1857-1918) (beroep onbekend) en Catharina van der Bijl (1854-1921). Gerrit trouwde omstreeks 1924 met Mien Belt (1895-1976). Zij kregen negen kinderen, waarvan alleen Dora (*1932) nog leeft.

In totaal heb ik zo'n vier uur met Dora gepraat, twee keer per telefoon en een keer bij haar thuis in Uithoorn. Ze was getrouwd met Niek Zethof die enige jaren geleden overleden is. Dora heeft een fotografisch geheugen en een uitgesproken mening over haar leven als kind in Oud Ade en over de maatschappij in het algemeen. Ze heeft ook foto's en een groot aantal rouwkaarten van haar broers en zussen en aangetrouwden.

Eerst hebben we het over haar Ome Wout. Ze vertelt dat ze als kind gek op hem was. Ze vond het een "heerlijke oom" en zei tegen haar moeder: "Ik wou dat hij mijn vader was." Waarop haar moeder antwoordde: "Ik moet er niet aan denken!" Toen ze groter werd, begreep ze haar moeder. Ome Wout "week een beetje af", realiseerde zij zich. Hij kon niet werken. Met 'afwijken' bedoelt ze dat hij misschien – ze zoekt het juiste woord – "zwak begaafd" was. Maar hij kon wel lezen en schrijven, benadrukt ze.

“Wij leefden van de armen,” zegt Dora. “Wij waren arm als ratten. Maar armoede is geen schande. Wij kregen negen gulden per week van de kerk. We zijn goed opgevoed. Wij hadden respect voor anderen. Je kunt tegenwoordig economie studeren maar mijn moeder wist ook wat economie was. Ze zei: Als je een dubbeltje in je zak hebt, dan geef je negen cent uit, niet elf. We maakten nooit schulden.” Maar “waar niets is, verliest de keizer al zijn rechten.”

Het gaat allang niet meer over Wout en Gerritje; de hele familie was arm. De kinderen gingen iedere zaterdag met de armenbus door het dorp, van deur tot deur. Dora deed het toen ze ongeveer negen was. Ze vond het vreselijk. Vooral bij mensen bij wie je moest aanbellen (meestal ging je gewoon achterom). Een vrouw die net haar straatje had geschrobd beet haar toe: “Vuile adder, ga met je smerige poten van mijn straatje af.” “Stel je voor, ik was een kind van negen.”

Ik vraag haar wat haar vader deed voor de kost. Niets, zegt ze. Ze heeft hem nooit als werkend gekend. Ze denkt dat hij arbeidsongeschikt was. Hij had altijd last van zijn rug. Haar vader kon vreselijk vloeken en kwaad worden, maar dat duurde maar heel kort. Ze denkt dat hij zich erg gefrustreerd voelde vanwege zijn handicap en dat hij niet kon werken. Ze hadden een moestuintje achter het huis waarvan ze aten. Soms werkte haar vader daarin als hij zich wat beter voelde. Ze weet ook niet wat hij vroeger voor werk heeft gedaan, misschien timmerman, denkt ze. Daar werd thuis nooit over gesproken. (Ik vermoed dat hij ooit bij Jaap van der Poel knecht is geweest, want het gezin woonde in diens daggeldershuisje op de Kippedijk. Ook tref ik Gerrit aan als werkman [timmerman?] op een foto van werkzaamheden aan een sluis in Rijpwetering, onder leiding van Roen Vrijburg, molenmaker). Ik schat dat Gerrit rond zijn 40^e gestopt is met werken.

Ik moet denken aan wat iemand mij vertelde: de Van Leeuwens stonden niet bekend als harde werkers. Dat Gerrit van Leeuwen arbeidsongeschikt was, werd niet door iedereen helemaal serieus genomen. Toen mijn Ome Jan Poel rond 1960 voor het eerst naar Nieuw Zeeland reisde om zijn drie geëmigreerde zonen te bezoeken en daar een half jaar bleef, hield zijn broer Jaap hem per brief op de hoogte van de gebeurtenissen in het dorp. Die berichten gingen voor een groot gedeelte over wie er overleden waren. Dat ging ongeveer zo: “Die en die is overleden, zij ruste in vrede. Zo en zo is overleden, hij ruste in vrede. Gerrit van Leeuwen is overleden, het rusten was hem niet vreemd.” Deze grappige maar ook wat boosaardige toevoeging tekent hoe sommige mensen in het dorp tegen Gerrit van Leeuwen aankeken. Terwijl informatie vanuit de familie zelf een heel ander beeld vertonen: hij kon niet werken vanwege lichamelijke klachten en daarom waren ze arm.

Over diezelfde Jaap Poel, hun huisbaas toen ze op de Kippedijk woonden, heeft Dora ook een herinnering. Als ze de huur van hun huis ging betalen – ze weet niet meer hoeveel dat was – kreeg ze altijd een dubbeltje terug. Omdat ze arm waren, legt ze uit.

Ik vraag aan Dora of ze vriendinnetjes had. Nee, want je kwam eigenlijk nergens. De kinderen van school kwamen hoofdzakelijk uit het Lageland en de Zevenhuizen. Die moesten een heel stuk lopen naar school en vertrokken dan al gauw na schooltijd weer naar huis. Tussen de middag bleven ze over en ging Dora thuis om te eten. Ook feestjes waren er niet. Dat was meer iets van de boerenkinderen, denkt ze. Op Nieuwjaar gingen ze de hele dag langs de deuren om Zalig Nieuwjaar te wensen, in de hoop iets te krijgen. Als ze thuis kwamen kregen ze van hun moeder een sinaasappel. Dat was iets heel bijzonders. Dora besluit met te zeggen dat ze is opgegroeid in een hecht en warm gezin, ondanks alle problemen. Als ze ergens een koekje kregen dan werd dat niet opgegeten maar meegenomen naar huis om te delen.

Roen van der Geest (*1951) woonde net als de familie Van Leeuwen in de Oostenrijkse huizen en kent de kinderen van het gezin. “Mijn vader had veel contact met Piet en Wies (ook Louis genoemd). Piet was lange tijd voorzitter van VVOA en mijn vader was secretaris. De broers van

Leeuwen kwamen altijd op donderdagavond bij ons thuis langs. Mijn vader inde de formulieren van de voetbaltoto. Er werd behalve over voetbal ook veel over politiek gesproken. De Van Leeuwens waren 'links'. Wies heeft het later zelfs gebracht tot stakingsleider, ik geloof in de metaalsector. Van zijn hand heb ik nog een 'manifest' waarin hij fulmineert tegen Barend Biesheuvel. Een kleurrijke en flamboyante man, Wies. De hele familie was trouwens 'niet-doorsnee'."

Tot besluit

Deze aflevering begon als een beschouwing over het niet hebben van een beroep of het ontbreken van een toereikende bron van inkomsten maar 'dwaalde af' naar een beknopte beschrijving van armenzorg in het dorp Oud-Ade.

Vanaf 1965, toen de Algemene Bijstandswet van kracht werd, kwam de verantwoordelijkheid voor armen-ondersteuning bij de overheid te liggen. De hoogte van het bedrag dat nu vanuit de Sociale Dienst verstrekt wordt aan mensen zonder werk is gekoppeld aan het minimumloon en bedraagt ongeveer € 1090 euro per maand voor alleenstaanden en € 1560 voor (echt)paren.

Vandaag de dag zien we echter een opleving van burgerlijke en particuliere initiatieven, zoals de wekelijkse Voedselbank en allerlei fondsen die men met een beetje handigheid op het Internet kan vinden. Het Armbestuur van de kerk heet nu Parochiële Caritas Instelling (PCI) en biedt slechts "kleinschalige hulp aan mensen in nood." Elk jaar moet de PCI een financieel verslag inleveren aan het bisdom en 1,5 % van haar kapitaal naar het bisdom overmaken. De net afgetreden penningmeester deed dat altijd met enige tegenzin.

Sjaak van der Geest

Opmerkingen of correcties: s.vandergeest@uva.nl of 06-26971256

Bronnen / Dank aan

Dora Zethof-van Leeuwen, Jan van der Poel Janz, Theo van der Poel, Riet van der Geest-de Jong, Roen van der Geest, Theo Witteman, Henk Opdam, en Sociale Dienst Alphen aan de Rijn.

Parochie-archieven St Bavo, Oud-Ade.

Bouwmeester, Sjaak (2012) De Oostenrijkse woningen in Alkemade. *Almadders* dec. 2012, pp. 12-15.

De Regt, Ali (1993) *Geld en gezin*. Amsterdam: Boom, pp. 24-51.

Alkemade, Rob (2009) Dorpsdokters en armenzorg. Deel 9, *De kleine geschiedenis van het Groene Hart*. Zwolle: Uitgeverij Waanders.

Bijlage: Illustraties

Gerritje en Wout van Leeuwen (Tante Ger en Ome Wout), ca. 1940.

+

In de gebeden en in het H. Misoffer van priesters
en gelovigen wordt aanbevolen

WOUTER VAN LEEUWEN

Hij werd geboren te Oud Ade 23 maart 1887
Voorzien van de laatste H.H. Sacramenten, over-
leed hij te Noordwijkerhout 13 oktober 1960. Hij
werd aldaar begraven 17 oktober d.a.v.

Ons hart is rusteloos, totdat het in U rust, zegt
de H. Augustinus in zijn Belijdenissen. Wout is
deze rust, de eeuwige rust ingegaan. Na in zijn
leven de Heer te hebben gediend in de vreugde
van zijn hart, met een levendig geloof, een on-
wankelbaar vertrouwen, in eenvoudige godsvrucht.
Zijn rusteloze hart heeft het kruis aanvaard, dat
hij op het eind van zijn leven te dragen kreeg. Hij
kon het dragen omdat hij het herkende als komende
van den hemelsen Vader. Met geduld en overgave
heeft hij het gedragen achter de Heer Jesus aan,
als een goed leerling, tot het einde toe.

Wij bentsiden hem zijn geluk niet; mogen wij ook
eenmaal komen tot deze rust in U, o Heer, de
eeuwige rust, waar ook ons rusteloze hart zal ver-
zadigd worden aan de bron van het eeuwige leven.
En mocht er nog iets ontbreken aan de volheid van
zijn geluk, omdat de tol voor alle menselijke zwak-
heden nog niet voldaan is: wij vertrouwen hem toe
aan Gods barmhartigheid en blijven voor hem
bidden.

Onze Vader — Wees gegroet.
Mijn Jesus, barmhartigheid.

Gerritje van Leeuwen, datum onbekend.

Gezinsfoto Gerrit en Mien van Leeuwen. ca 1945, naast huis op de Kippedijk.
Vóór, vlnr: Louis, Piet, Moeder Mien, Gerard, Vader Gerrit, Catrien, Jan.
Achter: Lena, Anna, Dora, Kees.

Moeder Mien van Leeuwen met (vlnr) Jan, Louis (Wies), Dora, buurvrouw Verhaar, en Anna op de Kippedijk. Jan telt zijn knikkers, Louis kijkt of hij het goed doet.

Herstelwerkzaamheden aan een sluis in Rijkswetering onder leiding van Roen Vrijburg (molenmaker en timmerman), boven v.l.n.r. Gerrit van Leeuwen (Oud Ade). Piet Olijerhoek (Oud Ade). Roen Vrijburg, (Oud Ade), Koos Jansen (Hoogmade); zittend v.l.n.r. Jan verhaar (Kaag), Kees Colijn (Hoogmade) en Dirk Straathof (Hoogmade). Circa 1940? Fotoarchief Oud-Alkemade.

<u>KASSPECIFICATIE</u>		Gezien en Goedgekeurd Het Kerkbestuur:	
Contanten	f 132,65	<i>E. Dercksen</i>	Voorzitter
Postrekening	" -	<i>G. van der Geest</i>	Secretaris
Bankier	" 5070,21	<i>A. van der Poel</i>	Penningmeester
TOTAAL	f 5210,06	<i>P. van der Geest</i>	Leden
<i>C. van Schie</i> Voorzitter			
<i>G. van Leeuwen</i> Secretaris			
<i>S. van der Geest</i> Penningmeester			
Leden			
<i>Oud-Ade</i> den 14 Mei '48.			

Ondertekening van het financieel verslag van 1947 door het Armbestuur, Cornelis van Schie, Bert (Gijsbertus) van Leeuwen (Langebrug) en Siem van der Geest. Het Kerkbestuur dat het verslag goedkeurt bestond uit Pastoor Dercksen, Gerrit van der Geest (Meelfabriek), Arie van der Poel (Blankenhoeve) en Piet van der Geest ('de Mop')

Jan van Seggelen, voorzitter van het Kerkbestuur, poseert met het armenzakje in de prachtige St Bavo van Oud-Ade. Hij laat hierbij weten dat er in de kerk nog steeds wordt gecollecteerd. Het armenzakje kan nog bezichtigd worden, vastgeschroefd aan de voorste bank aan de 'mannenkant'.

De koperen armenbus. De sporen van de wekelijkse rondgang door het dorp zijn duidelijk te zien.

Henk en Corrie Opdam krijgen bezoek van Jo Pennings (Zevenhuizen), ca. 1950. Op de trappen van het Doven Instituut in Sint Michelsgestel.

Henk Opdam (links) en klasgenoten ca. 1954 in St Michelsgestel, rechts broeder Otgerus.